በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የ ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

የሰ/መ/ቁ 267231

ጥር 30 ቀን 2017 ዓ/ም

ዳኞች ፡-ገበየሁ ፈለቀ

ደረጀ አያና

ደጀኔ አያንሳ

ኑረዲን ከድር

ብርሃኑ መንግሥቱ

አመልካች ፡-ጨመሬ ቶሎሳ፡-ጠበቃ ባጫ ታዬ፡-ቀረቡ፡፡

ተጠሪ፡- የኦሮሚያ ጠቅላይ አቃቤ ህግ፡- ግርማ ሙሉጌታ፡- ቀረቡ፡፡

ይህ መዝገብ ከሰ/መ/ቁ/ 267230 ጋር ተጣምሮ ተመርምሮ የሚከተለዉ የፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍርድ

የአሁን አመልካች በምዕራብ ወለጋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በ/መ/ቁ 47863 እና በመ/ቁ በመ/ቁ 47862 በሁለቱም መዝገቦች ላይ 2ኛ ተከሳሽ ሲሆን ተጠሪ በአመልካች ላይ ያቀረበው የክስ ይዘትም አመልካች የኢትዮጵያ የፌዴራል ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ግምቢ ቅርንጫፍ የቡና ላኪ ሸኚ ስምሪት ጣቢያ ላይ ቋሚ ሰራተኛ ሆኖ በባለሙያነት ተቀጥሮ እየሰራ እያለ በቡና ንግድ ውስጥ የማጭበርበር ድርጊት በመፈጸም ለራሱ የማይገባውን ጥቅም ለማግኘት ወይም ለሌላ ሰው ለማስገኘት በማሰብ በምዕራብ ወለጋ ዞን ግምቢ ከተማ ቀበሌ 05 በኢትዮጵያ ምርት ገበያ ግምቢ

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይምለግንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገለግልም!

ቅርንጫፍ ግቢ ውስጥ ጥቅምት 16 ቀን 2016 ዓ.ም ለማዕከላዊ ገበያ የሚቀርብ የተቀሸረ ቡና ዓይነቱ እና የሰሌዳ ቁጥሩ 3-A02958 A.A በሆነ ኤፍ.ኤስ፣አር መኪና ከነጆ ከተማ ተጭኖ በፕሎምፕ ታሽጎ የቡናው ፕሎምፕ ቁጥር GM-7 በሚባል የታሸገውን በሚልክበት ጊዜ የቡናውን መጠን አጣርቶ መላክ እያለበት የተቀሸረ 129 ኩንታል ተጭኖ እያለ 100 ኩንታል በሚል እንዲሁም ከአይራ ወረዳ በሲኖ ትራክ 210 ኩንታል ቡና የተጫነ ነዉ ተብሎ የተላከዉን ተቀብሎ በቡናው የይለፍ ወረቀት ላይ ይህንኑ መጠን በማረጋገጥ የይለፍ ወረቀት ከሰጠ በኋላ በዚሁ ቀን የተጠቀሱት መኪናዎች በጊምቢ ከተማ ልዩ ስሙ ሰርጤ ኬላ ቦታ ላይ በቁጥጥር ስር ውለዉ ሲፈተሹ 29 እና 70 ኩንታል ቡና እንደቅደም ተከተላቸዉ ከህግ ውጭ ጥራት በሌለው የማዳበሪያ ከረጢት ተጨምሮ እሱ በይለፍ ወረቀት ላይ ጽፎ ከሰጠው በላይ በተጨማሪ ተጭኖ ስለተገኘ የአዋጅ 1051/2009 አንቀጽ 19/5/ የሚኒስትሮች ም/ቤት ደንብ ቁጥር 433/2007 አንቀጽ 41(1)(ቀ) በመተላለፍ የማይገባ ጥቅም ለማግኘት ወይም ለሌላ ሰው ለማስገኘት አስቦ በቡና ንግድ ውስጥ የማጭበርበር ወንጀል ድርጊት ፈጽሟል የሚል ነው።

አመልካች በሁለቱም መዝገብ ቁጥሮች የቀረቡበትን ክሶች ጥፋተኛ አይደለሁም በማለት ክዶ የተከራከረ ሲሆን የዞኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤትም ሁለቱንም ክሶች ከላይ በተጠቀሱት የተለያዩ መዝገብ ቁጥሮች የግራ ቀኙን ክርክር እና ማስረጃ ከሰማ በኋላ በሁለቱም ክሶች በሰጠው ውሳኔ አመልካች በፌዴራል ቡና አጓጓዥ ድርጅት ግምቢ ቅርንጫፍ ውስጥ ለማእከላዊ ገበያ የሚያልፍ ቡና መስፈርቱን አሟልቶ መጫኑን በማረጋገጥ የይለፍ ወረቀት ሰጥቶ የሚሸኝ ባለሙያ መሆኑን፤ነገር ግን በህግ የተጣለበትን ግዴታ ባለመወጣት ለስር በእያንዳንዱ መዝገብ 1ኛ ተከሳሾች ለነበሩት የኤፍ ስ አር ጭነት መኪና እና ሲኖ ትራክ ጭነት መኪና ሾፌሮች ለነበሩት ወረዳ በተሰጠው የይለፍ ወረቀት ብቻ ላይ በመመስረት ማህተም አድርጎበት ሳያጣራ እና የቡናውን መጠን ሳያረጋግጥ መሸኘቱን፤ ይህም በአዋጅ 1051/2009 አንቀጽ 19/5/ የሚኒስትሮች ም/ቤት ደንብ ቁጥር 433/2007 አንቀጽ 41(1/ቀ) እና በኢትዮጵያ ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ያወጣውን መመሪያ ቁጥር 02/2012 አንቀጽ 7.3.3.1 ስር የተጣለበትን ግዴታ ያልተወጣ መሆኑን የሚያሳይ መሆኑን፤የቡና እና ሻይ ባለስልጣን በታህሳስ 30 ቀን 2013 ዓ.ም የጻፈው ደብዳቤ የተጫነውን ቡና አትመዝኑ በማለት በግልጽ አለመከልከሉን ጠቅሶ አመልካች በተከሰሰበት በሁለቱም መዝገብ ቁጥሮች ላይ ክስ በቀረበበት አንቀጽ ስር ጥፋተኛ ነዉ በማለት በእያንዳንዱ መዝገብ በቀረበዉ ክስ በ3 ዓመት ጽኑ እስራት እና በ5000 (አምስት ሺህ) ብር በሁለቱም መዝገቦች ላይ በቀረበዉ ክስ በድምሩ በ6 ዓመት ጽኑ አስራት እና በብር 10000 /አስር ሽህ ብር/ የገንዘብ መቀጮ እንዲቀጣ

እንዲቀጣ ወስኗል፡፡የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምዕራብ ቋሚ ችሎት የቀረበለትን ቅሬታ በመ.ቁጥር 47862 እና 47863 አስቀርቦ ካከራከረ በኋላ በዞኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠው ውሳኔ ጉድለት የለውም በማለት በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ 195(2/ለ/2) መሰረት አጽንቷል፡፡

የአሁን ሰበር ቅሬታ የቀረበው በየደረጃው ያሉ ፍ/ቤቶች የሰጡት ውሳኔ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ነው በማለት ለማስለወጥ ነው፡፡የሰበር ቅሬታውም በአጭሩ አመልካች የፌዴራል ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ግምቢ ቅርንጫፍ ባለሙያ ሲሆን የስራ ድርሻው ከወረዳዎች ወደ ማዕከላዊ ገበያ ለመሄድ ወደ ቅርንጫፍ የሚመጣውን ቡና በመቀበል የይለፍ ወረቀት በድርጅቱ በመለጠፍ ወደ ማዕከላዊ ገበያ ማድረስ ነው፡፡በደንቡ እና መመሪያው እንዲሁም በነበረው አሰራር ከወረዳ ተጣርቶ የቀረበው ቡና መጠን እና ደረጃ ላይ በተጨማሪ በቅርንጫፍ ደረጃ የፌዴራል ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ባለሙያ የቡና መጠን እና ጥራት ደረጃን በመለየት ሲልክ የነበረ ቢሆንም በደብዳቤ ቁጥር ኢት/ቡ/ሻ/ባ/መ-060/497 ታህሳስ 30/2013 ከኢትዮጵያ ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ለኢትዮጵያ ምርት ገበያ ድርጅት በተጻፈ እና በደብዳቤ ቁጥር ኢት/ቡ/ሻ/መ-046/1000 ጥር 3/2013 ለኢትዮጵያ ጉሙሩክ ኮሚሽን በተጻፈ ደብዳቤ ለማዕከላዊ ገበያ ቡና ከማቅረብ ጋር ተያይዞ መንተት ያለ መሆኑን እና በዚህ ረገድ ሪፎርም እየተሰራ ያለ መሆኑን በመግለጽ ከጥር 3 ቀን 2013 ዓ.ም ጀምሮ ቡና በወረዳ ደረጃ በጥንቃቄ ተጣርቶ መጠኑ ተመዝኖ፣ጥራቱ ተለይቶ ለፌዴራል ቡና እና ሻይ ባለስልጣን የፌዴራል ቅርንጫፍ እንዲላክ የፌዴራል የቡና እና ሻይ ባለሙያ ደግሞ ሰነድ የማዘጋጀት ስራ እና የመላክ ስራ ብቻ እንዲሰራ መመሪያ ተላልፏል፡፡ ከዚህም ሌላ ከምዕራብ ወለጋ ዞን ገበያ ጽ/ቤት በደብዳቤ ቁጥር WDG/4-16/9168 ጥቅምት 28 ቀን 2016 ዓ.ም የተጻፈ መግለጫ እና አቃቤ ህግ እንደ ማስረጃ ያቀረበውም የጥራት ስራ፣የደረጃ እና መጠን እና ሌሎች ነገሮችን ከማጣራት ጋር ተያይዞ ያለውን በወረዳ እና ከተማ ደረጃ የሚያልቅ መሆኑን እና የፌዴራል ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ባለሙያ ከወረዳ ወይም ከከተማ የተሰጠውን የይለፍ ፈቃድ ወደ ድርጅቱ በመቀየር መሸኘት/መላክ ብቻ መሆኑን የሚያሳይ ነው፡፡ ይህ ማለት ደግሞ የፌዴራል ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ባለሙያ እንደ ቀድሞ ከወረዳ ላይ ተጭኖ የመጣውን ቡና አውርዶ መቁጠርም ሆነ መመዘን እንዲሁም የጥራት ደረጃውን መለየት የማይችል መሆኑን እና ስራው በቀጥታ ሁሉ ነገሩ ከወረዳ ላይ ተጣርቶ የመጣውን ቡና ከወረዳ ላይ የመጣውን ሰነድ ወደ ድርጅት ሰነድ በመቀየር ፕሎምፕን ብቻ በድጋሚ በማሸግ ወደ ማዕከላዊ ገበያ የሚልክ መሆኑን ያሳያል፡፡የአሁን አመልካችም እነዚህን ደብዳቤዎች እንደ መከላከያ ማስረጃ በስር ፍርድ ቤቶች ያቀረበ ሲሆን በስር ፍርድ ቤት ቀርበው የተሰሙ የሰው የመከላከያ ምስክሮችም ከ ጥር 03 ቀን

2013 ዓ.ም ጀምሮ የኢትዮጵያ ቡና እና ሻይ ባለስልጣን ለሚመለከተው አካል በጻፈው ደብዳቤ መሰረት ለማዕከላዊ ገበያ የሚቀርብ ቡና ጥራቱም ሆነ ደረጃው እና መጠኑ በወረዳ ባለሙያ ደረጃ ተጣርቶ ወደ ኢትዮጵያ ቡና እና ሻይ ባለሥልጣን ቅርንጫፍ የሚላክ መሆኑን እና በቅርንጫፍ ደረጃ ያለው ባለሙያ ደግሞ ከወረዳ ተዘጋጅቶ የመጣውን ሰነድ ወደ ድርጅት በመቀየር ቡናውን በድጋሜ GM-7 የሚል ፒሎምፕ አድርጎበት ከመላክ ያለፈ ቡናውን ፈትቶ ማየትም ሆነ መመዘን የማይችል መሆኑን ያሳያል፡፡አሁን ክርክር ያስነሳው ቡና ከነጆ እና ከአይራ ወረዳዎች የመጣውንና በሰነዱ ላይ የተጠቀሰውን ቡና በባለሙያ የይለፍ ፈቃድ ተሰጥቶት የአሁን አመልካች እየሰራበት ባለው የፌደራል ቡና እና ሻይ ቅርንጫፍ ሽኝት የተደረገለት ሲሆን የአሁን አመልካችም በቅርንጫፍ ደረጃ ይዜንኑ በመግለጽ ከላይ የተገለጸውን ደብዳቤ የይለፍ ፈቃድ ወደ ድርጅት በመቀየር እንዲሁም GM-7 የሚል ፒሎምፒ አድርጎበት ልኳል፡፡ይህ ደግሞ የአሁን አመልካች ከሚሰራበት ድርጅት ዋና መስሪያ ቤት እንደ መመሪያ በተጻፉ ደብዳቤዎች መሰረት እና በድርጅቱ ውስጥ በተዘረጋው አሰራር መሰረት ሰነድ በማዘጋጀት የላከ መሆኑን ነው፡፡አመልካች በድርጅቱ ውስጥ በተዘረጋው አዲስ አሰራር መሰረት የፈጸመ ከሆነ ደግሞ ወንጀል ለመፈጸም የሀሳብ ክፍል (mental element) ስለሌለው ወንጀል ፈጽሟል የሚያስብለው አይደለም፡፡የስር ፍርድ ቤቶች የአሁን አመልካች ወንጀል ለመፈጸም የሀሳብ ክፍል ሳይኖረው ወንጀል ፈጽሞዋል በማለት አዋጅ ቁጥር 1051/2009 አንቀጽ 19 (5) ስር ጥፋተኛ ማድረጋቸው እና መቅጣታቸው መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ነው፡፡ጥፋት ፈጽሟል ቢባል እንኳን በወንጀል ህግ አንቀጽ 420 ድንጋጌ ስር የስራ ግዴታን በአግባቡ ባለመወጣት ስር ሊሸፈን የሚችል በመሆኑ የተፈጸመው ስህተት ታርሞ ተገቢ ውሳኔ እንዲሰጥልኝ ሚል ነው፡፡

አመልካች በሁለቱም መዝገቦች ላይ ያቀረበው ቅሬታ በሰበር ሰሚው ችሎት ተመርምሮ በተመሳሳይ መልኩ በአመልካች ተፈጽሟል የተባለው ድርጊት የወንጀል ተጠያቂነትን የሚያስከትል ስለመሆን አለመሆኑ፤ተጠያቂነትን የሚያስከትል ነው ከተባለም የክርክር መነሻ ለሆነው ድርጊት ተፈጻሚነት ያለው የህግ ድንጋጌ የትኛው ነው የሚለውን ለማጣራት ሲባል ያስቀርባል ተብሎ ተጠሪ መልስ እንዲያቀርብ ትዕዛዝ ተሰጥቷል፡፡

ተጠሪም በቀረበው የሰበር አቤቱታ ላይ በሰጠው መልስ አመልካች የተከሰሰበትን ወንጀል ስለመፈጸሙ በአቃቤ ህግ ምስክር ተረጋግጦበታል፡፡አመልካች ድርጊቱን ሆን ብሎ የፈፀመ መሆኑን እና የስራ ግዴታውን እንደተወጣ አድርጎ እንደ መከላከያ ማስረጃ ቢያቀርብም በአዋጅ ቁጥር 1051/2009 አንቀጽ 19(5) መሰረት በቡና ንግድ ስራ ውስጥ የማጭበርበር ስራ የሰራ ሰው

ድርጊቱን የፈጸመው በቸልተኝነት እንኳን ቢሆን እንደሚያስቀጣ ይደነግጋል፡፡ስለሆነም አመልካች የተቀጣበትን የወንጀል ድርጊት በወንጀለኛ መቅጫ ህግ አንቀጽ 23 መሰረት ወንጀል ለመመስረት መመዘኛዎችን የሚያሟላ በመሆኑ በዚህ ረገድ ያቀረበው ቅሬታ ተገቢነት ያለው አይደለም፡፡ አመልካች መከሰስ ያለብኝ በአዋጅ ቁጥር 1051/2009 ስር ሳይሆን በወ/መ/ህግ አንቀጽ 420(1) ስር መሆን አለበት በማለት ያቀረበው ቅሬታም ተገቢ አይደለም፡፡ ምክንያቱም አዋጅ ቁጥር 1051/2009 አንቀጽ 19(5) እና የወንጀል ህግ አንቀጽ 420(1) ይዘታቸውም ሆነ ሀሳባቸው የተለያየ ነው፡፡ተጠሪ በአመልካች ላይ ክስ ያቀረበው አመልካች ያልተገባ ጥቅም ለማግኘት ወይም ለማስገኘት በማሰብ በቡና ግብይት ውስጥ አሳሳች ድርጊት ፈጽሟል በሚል ነው እንጂ አመልካቹ የስራ ግዴታውን በአግባቡ ሳይፈጽም በመቅረቱ ጉዳት አድርሷል በሚል በማመሆኑ በስር ፍርድ ቤቶች የተፈጸመ መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ባለመኖሩየአመልካች ቅሬታ ውድቅ እንዲደረግ በማለት ጠይቋል፡፡

አመልካችም የሰበር ቅሬታዉን የሚያጠናክር የመልስ መልስ አቅርቦ ክርክሩ ክርክሩ ተጠቃሏል፡፡ የጉዳዩ አመጣጥ ይዘት አጠር ባለ መልኩ ከላይ የተመለከተዉን የሚመሰል ሲሆን እኛም ቅሬታዉ ያስቀርባል ሲባል ከተያዘዉ ጭብጥ እና ከህጉ አንጻር መዝገቡን መርምረል፡፡ እንደመረመርነውም በክርክሩ እልባት ማግኘት የሚገባው ነጥብ ተጠሪ በአመልካች ላይ ባቀረበው ክስ መሠረት የማስረዳት ግዴታውን ተወጥቷል ወይስ አልተወጣም የሚል ነጥብ መሆኑን በመገንዘብ የሰበር አቤቱታ በቀረበበት ውሳኔ ላይ መሰረታዊ ሆነ የህግ ስህተት የተፈጸመበት መሆን አለመሆኑን እንደሚከተለው መርምረናል፡፡አመልካች ጥፋተኛ የተባለበት የህግ ድንጋጌ አዋጅ ቁጥር 1051/2009 አንቀጽ 19(5) እና የሚኒስትሮች ም/ቤት ደንብ ቁጥር 433/2007 አንቀጽ 41(1/ቀ) ተላልፎ በቡና ንግድ ላይ የማጭበርበር ወንጀል ፈጽሟል ተብሎ ሲሆን አዋጅ ቁጥር 1051/2009 አንቀጽ 19(5) ማንኛዉም በቡና ግብይት የተሰማራ ይሁን ከቡና ግብይት ጋር በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ መንገድ ግንኙነት ያለዉ ሰዉ ሆን ብሎ ወይም በቸልተኝነት አላግባብ ጥቅም ለማግኘት ወይም ለማስገኘት በቡና ጥራትም ይሁን ግብይት ላይ አሳሳች ድርጊት የፈጸመ እንደሆነ የሚል ሲሆን ደንብ ቁጥር 433/2007 አንቀጽ 41(1/ቀ) ደግሞ የቡና ግብይት ተቆጣጣሪ ተግባራት በየደረጃዉ የሚጓጓዝ የአቅርቦት፤የሀገር ዉስጥ ፍጆታ እና የዉጭ የንግድ ቡና አጣርቶ በፕሉምፕ በማሸግ መሸኘት መሆኑን የሚያሳይ ነዉ፡፡ከአዋጁም ሆነ ከደንቡ ድንጋጌዎች መገንዘብ የሚቻለዉ አመልካች እያንዳንዱን ቡና የሚያጓጉዘዉን መኪና ሁሉ ጭነቱን እንዲያራግፍ አድረጎ በመኪናዉ ላይ የተጫነዉን ቡና ስንት ኩንታል እና ስንት ኪሎ እንደሆነ ቆጥሮ እና መዝኖ መሸኛ ወይም የይለፍ ወረቀት የመስጠት ኃላፊነት ያለበት መሆኑን የሚያሳይ አይደለም፡፡

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነ ድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይምለግንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገለግልም!

በመሰረቱ አንድ ሰዉ ወንጀል ፈጸመ የሚባለዉ ወንጀልነቱ እና አስቀጪነቱ በህግ የተደነገገ ድርጊት ፈጽሞ በተገኘ ጊዜ መሆኑ እና አንድ ወንጀል ተደረገ የሚባለዉም ወንጀሉን የሚያቋቁሙት ህጋዊ፤ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮች በአንድነት ተሟልተዉ ሲገኙ ብቻ መሆኑ በወንጀል ህግ አንቀጽ 23 (1/2) ስር ተደንግጎ የሚገኝ ሲሆን በወንጀል ጉዳይ የሚቀርብ የክስ ማመልከቻ ተከሳሹ የተከሰሰበትን ወንጀል መሰረታዊ ነገር እና ሁኔታዎች የተገለጹበት ሲሆን እንደሚገባ እና ስለወንጀሉ እና ስለሁኔታዉ የሚሰጠዉ ዝርዝር መግለጫ ተከሳሹ ፈጸመ የተባለዉን ተግባር ወንጀል ከሚያደርገዉ ህግ አነጋገር ጋር በጣም የተቀራረበ መሆን እንደሚገባዉ በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ 111 እና 112 ድንጋጌዎች ላይ ተደነገገዉም ከሳሹን ወገን በ/ወ/ህ/ሕ/ቁ 23(2) ስር የተመለከተዉን የወንጀል ማቋቋሚያ ፍሬ ነገሮች ተሟልተዉ መገኘታቸዉን ለማስረዳት እንዲያስችለዉ መሆኑን ከድንጋጌዎቹ ይዘት መገንዘብ ይቻላል። በሌላ አነጋገር ከሳሽ ወገን በክሱ መሰረት አስረድቷል ለማለት የሚቻለዉ ቀደም ሲል በተጠቀሱት በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ 111 እና 112 ድንጋጌዎች መሰረት አዘጋጅቶ ባቀረበዉ የክስ ማመልከቻ መሰረት ተከሳሹ ወንጀል መፈጸሙን ማስረዳት በቻለ ጊዜ ነዉ።(በሰ/መ/ቁ 91535 የተሰጠን የህግ ትርጉም ይመለከቷል) ።

በያዝነዉ ጉዳይ ከላይ የተመለከተዉን የክስ ነጥቡ ለማዘስረዳት የቀረቡት የተጠሪ ምስክሮች በሰጡት ምስክርነት ሁለቱ መኪናዎች እያንዳንዳቸዉ ጭነዋል ተብሎ ማረጋገጫ ከተሰጠባቸዉ 100 ኩንታል ቡና እና 210 ኩንታል ቡና በተጨማሪ እንደቅደም ተከተላቸዉ 29 ኩንታል እና 70 ኩንታል ቡና ኬላ ላይ ሲፈተሽ በትርፍነት የተገኘ መሆኑን የሚያረጋግጥ ሲሆን ማረጋገጫዉ የተሰጠዉም ጭነቱ መጀመሪያ ከተነሳበት ከነጆ ከተማ እና አይራ ወረዳ መሆኑ የተረጋገጠ ነዉ። የአመልካች የስራ ኃላፊነትም ቡናዉ ከተነሳበት ቦታ ታሽጎ የተላከ መሆኑን በማረጋገጥ የመጣውን ሰነድ ወደ ድርጅት ሰነድ በመቀየር ፕሎምፑን ብቻ በድጋሜ በማሸግ ወደ ማዕከላዊ ገበያ መላክ መሆኑን ከማረጋገጥ ዉጭ እያንዳንዱን ቡና ጭኖ የሚመጣ መኪና እንዲራገፍ እያደረገ እና እየመዘነ በመቁጠር እና እንደገና እንዲጫን በማድረግ ብዛቱ ስንት እንደሆነ አረጋግጦ የመላክ ግዴታ ያለበት መሆኑን በማሳየት አቃቤ ህግ የማስረዳት ግዴታዉን በበቂ ሁኔታ ያልተወጣ መሆኑን የሚያስገነዝብ ነዉ።በመሆኑም ፍርድ ቤቱ አቃቢ ህግ አግባብ ባለው ማስረጃ ክሱን ባላስረዳበት ሁኔታ አመልካችን በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ 141 ድንጋጌ መሠረት በነፃ እንዲሰናበት መወሰን ሲገባው በክሱ በተመለከተው በድንጋጌው ስር ተከላከል ማለቱ አግባብ አይደለም።

ሲጠቃለል ጉዳዩን በመጀመሪያ የተመለከተዉ የምዕራብ ወለጋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት አመልካችን በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ 141 ድንጋጌ መሰረት በነጻ ማሰናበት ሲገባዉ የመከላከያ ማስረጃ እንዲያቀርብ ትእዛዝ መስጠቱም ሆነ በመጨረሻም የአቃቤ ህግን ማስረጃ አላስተባበለም በማለት የሰጠዉ

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይምለግንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገለግልም!

የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎትም ማጽናቱ ከላይ የተመለከቱትን መሰረታዊ የወንጀል ህግ እና የወንጀል ስነ ስርዓት ህግ ድንጋጌዎችንና የአዋጅ ቁጥር 1234/2013 አንቀጽ 2(4)(ለ)፣10(1)(ረ) መሠረት መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ በመገኘቱ ተከታዩ ውሳኔ ተሰጥቷል፡፡

ዉሳኔ

1. አመልካችን አስመልክቶ በምዕራብ ወለጋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በ/መ/ቁ 47863 የካቲት 12 ቀን 2016 ዓ/ም እና በመ/ቁ 47862 የካቲት 21 2016 ዓ/ም ተሰጥቶ በኦሮሚያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በ/መ/ቁ 429735 እና በመ/ቁ 429736 ሚያዚያ 15 ቀን 2016 ዓ/ም የጸናዉ ፍርድ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ነዉ ተብሎ በፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር ሥነ ሥርዓት መመሪያ ቁጥር 17/2015 ቁጥር 9/1(ሀ) መሠረት ተሸሯል፡፡
2. ተጠሪ ባቀረበዉ የሰዉ እና የሰነድ ማስረጃ አመልካች የወንጀል ድርጊቱን መፈጸሙን ያላስረዳ እና በህግ የተጣለበትን የማስረዳት ሸክም ያልተወጣ በመሆኑ አመልካች ከተከሰሰበት የወንጀል ክስ በነጻ እንዲሰናበት ተወስኗል፡፡
3. አመልካች በሁለቱም የምዕራብ ወለጋ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የወንጀል መዝገቦች ላይ ከተላለፈበት የጥፋተኝነት እና የቅጣት ውሳኔ በነፃ የተሰናበተ በመሆኑ በሌላ ጉዳይ የማይፈለግ ከሆነ በዚህ ጉዳይ ታስሮ የሚገኝበት ማረሚያ ቤት ከእስር እንዲፈታው ታዟል፡፡ይጻፍ፡፡
4. አመልካች ተጥሎባቸዉ የነበረዉን የብር 10,000 (አስር ሺህ) የገንዘብ የመቀጮ ለመንግስት ገቢ አድርገዉ ከሆነ ተመላሽ እንዲደረግላቸዉ ለሚመለከተዉ ክፍል ይጻፍ ፡፡
5. ይህ መዝገብ ከመዝገብ ቁጥር 267230 ጋር ተጣምሮ ተመርምሮ የተወሰነ ስለሆነ የዚህ ውሳኔ ቅጅ የዚያም መዝገብ አካል ይሁን ብለናል፡፡

መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ፡፡ የማይነበብ የአምስትዳኛ ፊርማ አለበት

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነ ድለጥናትና ምርምር ሥራ ወይምለግንዛቤእንጂ

ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገለግልም!